

Vocative în -o există și în dialectele sud-dunărene. În aromînă : *dado*, *mamo*¹; în meglenoromînă (în -u < -o) : *manu* „mamo“, *suăru* „soro“²; în istroromînă : *svădvifo* „cumătro“, *feto*, *măico*, *maio*, *mămo*³.

Dacă ALR nu ne oferă informații complete privitoare la răspîndirea vocativului în -o, în schimb el ne dă indicații mult mai precise, cel puțin pentru dialectul dacoromîn, asupra formelor de imperativ în -o.

Fără îndoială că, așa cum s-a arătat, desinența -o a imperativului este împrumutată de la vocativ⁴. Legătura sintactică dintre vocativ, care poate fi subiectul unui imperativ — în felul acesta se înțelege ușor trecerea desinenței -o de la o formă la alta (cf. *soro*, *mamo*, *Ano*, *vino*) —, a fost arătată în ultimul timp de M. Zdrenghea⁵. De fapt răspîndirea formelor de imperativ în -o este aproape identică, în dialectul dacoromîn, cu a celor de vocativ în -o.

În dacoromînă, după informațiile pe care le avem, numai două verbe au forme de imperativ în -o : *vino* și *ado*⁶. Prima apare într-o arie întinsă, care cuprinde estul Banatului, Oltenia, Muntenia, sud-estul Ardealului și Dobrogea⁷; *ado* nu formează o arie compactă; forma e destul de puțin răspîndită, în cadrul ariei lui *vino*⁸.

Și dialectele transdanubiene au imperative în -o, fără să putem însă arăta (mai ales în dialectul aromîn) răspîndirea lor : la aromîni forma *yino* „vino“, rostită azi *yinu* (-u < -o)⁹, menționată și de Th. Capidan¹⁰; și de la maglenoromîni avem atestată forma *vinu* (< *vino*), despre care

¹ Th. Capidan, *Aromînii. Dialectul aromîn*, București, 1932, p. 394, 395. Autorul precizează că formele în -o se întrebuițuează rar. Obșnuit vocativul are aceeași formă ca nominativul (*ibid.*, p. 394).

² Id., *Meglenoromînii. I. Istoria și graiul lor*, București, 1925, p. 149. Și la meglenoromîni sînt foarte dese formele de vocativ egale cu nominativul : *soră*, *il'ă* (< lat. *filia*) (*ibid.*, p. 49).

³ S. Pușcariu, *Studii istroromîne*, II, București, 1926, p. 149.

⁴ Cf. Academia Republicii Populare Romîne, *Gramatica limbii romîne*, vol. I, 1954, p. 278.

⁵ În legătură cu vocativul, în „Limba romînă“, V (1956), nr. 6, p. 59, și, mai ales, id., *Este vocativul un caz?*, în SCL, XI (1960), nr. 3, p. 800—801.

⁶ Cf. Academia Republicii Populare Romîne, *Gramatica limbii romîne*, vol. I, 1954, p. 278.

⁷ Vezi în harta noastră aria trasată după materialul nepublicat al ALR II, întrebarea [4783].

Forma *vino*, notată pentru ALR I, la întrebarea [331] „Vino pe aici“, material nepublicat, are aproape aceeași întindere, cu deosebirea că apare în întreagă Dobrogea, în cîteva puncte din nordul Banatului (56, 69, 87) și în două puncte izolate din Moldova (424, 512).

⁸ Imperativul verbului *a aduce* a fost notat tot pentru ALR II, la întrebarea [4821] (material nepublicat). Alături de *ado*, mai apar, în aria lui *vino*, formele *adû* și *dău*, modelate după *du* (cf. Academia Republicii Populare Romîne, *Gramatica limbii romîne*, vol. I, 1951, p. 278).

⁹ Vezi harta noastră, punctul 010.

¹⁰ *Aromînii. Dialectul aromîn*, București, 1932, p. 451; cf. și forma negativă *nu yino* (*ibid.*, p. 450).

De la aromînii din Olimp G. Weigand ne dă, pe lingă *vino*, și formele *bago* „stelle!“, *lasso* „laß los!“ (*Die Sprache der Olympo-Walachen nebst einer Einleitung über Land und Leute*, Leipzig, 1888, p. 91), acceptate ca atare și de Th. Capidan (*Aromînii*, p. 451). Se pare însă că -o din „*bago*, *lasso*“ este complement direct (deci : *bag-o*, *las-o*). „*Bago*“ apare la G. Weigand în contextul *bago pre trapăză*, tradus „stelle es auf den Tisch“ (*op. cit.*, p. 124); cf. și forma de imperativ cu -ă, *bagă* (*ibid.*, p. 118).